

YÖRÜNGE

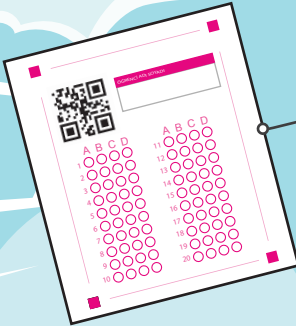
İNKILAP TARİHİ VE ATATÜRKÇÜLÜK 8

Kitapta testlerin ilk sayfasında yer alan **Notlarım** soruların kolay çözülebilmesini sağlayan püf noktaları içerir.

Notlarım

Tam hücreleme sistemi ile hazırlanan, nitelikli ve özgün sorulardan oluşan **Testler** bilgilerin pekiştirilmesini ve kalıcı öğrenmenin artırılmasını sağlar.

Her testte yer alan **QR kod ve mobil test** ile öğrenciler çözemedikleri soruların video çözümüne ulaşır.

Testlerin hemen ardından gelen **Uygulama** bölümleri öğrencinin konuyu tam olarak kavramasını sağlar.

Uygulamalar

Ünite sonlarında yer alan **Ünite Değerlendirme Testleri** öğrenciyi, kazanımları birleştirerek yorumlamayı ve bilgiyi kullanmayı öğretir.

Ünite Değerlendirme Testleri

Kitabın sonunda yer alan branş denemesi görevi gören **Denemeler**, tarama niteliğinde hazırlanmış olup bir önceki denemenin konularını içerir.

Denemeler

Yeni Müfredata Uygun

Tam Hücreleme Sistemi

Akıllı Tahtaya Uyumlu

Notlarım Sayısı

69

Soru Sayısı

732

Uygulama Sayısı

7

Deneme Sayısı

7

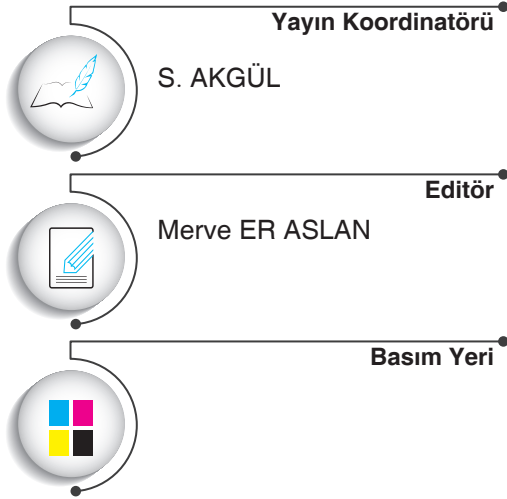
Copyright ©

Bu kitabın her hakkı yayınevine aittir.

Hangi amaçla olursa olsun, bu kitabın tamamının ya da bir kısmının, kitabı yayınlayan yayınevinin önceden izni olmaksızın elektronik, mekanik, fotokopi ya da herhangi bir kayıt sistemi ile çoğaltılması, yayınlanması ve depolanması yasaktır.

250720 – B1

ISBN: 978-605-250-286-0

www.dijitalim.com.tr

“Dijitalim” öğrenci veya öğretmen uygulamasını indirerek bütün soruların video çözümlerine ulaşabilirsiniz.

www.dijitalim.com.tr

DİJİTAL EĞİTİM PORTALIMIZA GİRİNİZ.

ÖĞRETMEN ÜYELİĞİ SEÇİMİ İLE SİSTEME ÜYELİK FORMUNU DOLDURUNUZ. SİSTEME GİRİŞ YAPARAK DİJİTAL İÇERİKLERİMİZİ İSTEDİĞİNİZ YERE İNDİREBİLİRSİNİZ. İNTERNETE BAĞLI OLSUN VEYA OLMASIN DİLEDİĞİNİZ PLATFORMLARDA İÇERİKLERİMİZİ KULLANABİLİRSİNİZ.

Test ve deneme oluşturmak için
70.000 soruluk
“SORU HAVUZU” muzdan
yararlanabilirsiniz.

AKILLI TAHTAYA
UYUMLU

TAMAMEN ÜCRETSİZ İÇERİK

Konu Anlatımları
Benzer Sorular
Online Testler
Online Denemeler

İŞLEYEN ZEKA YAYINLARI

Ostim Mahallesi 1207. Sokak 3/ C-D Ostim / Yenimahalle / ANKARA

Tel: (0312) 395 13 96 Fax: (0312) 394 10 04

Ön Söz

Değerli Öğretmen Arkadaşlarım ve Sevgili Öğrenciler,

Eğitim öğretim sürecinde öğrencilerimiz çeşitli sınavlarla karşılaşmaktadır. Öğrencilerimizin bu süreci başarılı bir şekilde tamamlamalarında onlara destek olmak amacıyla “İşleyen Zeka Yayınları” olarak uzman bir kadroyla çalışmalarımızı sürdürüyoruz.

Yayın çalışmalarımızı Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığının yayımladığı öğretim programlarına göre hazırlıyoruz. İçeriklerimizi hazırlarken kazanım eksenli çalışıyor, sorularda tüm kazanımları işliyoruz. Kazanım dışında kalan içeriklere ve sorulara yayınlarımızda yer vermiyoruz. Müfredat değişikliklerini anında takip ederek ve yayınlarımızı sürekli güncelleyerek öğrencilere her zaman yeni müfredata göre sunuyoruz.

“İşleyen Zeka Yayınları” olarak yaptığımız ihtiyaç analizleriyle öğrencilerin farklı şekilde oluşan ihtiyaçlarını gidermek için ürün yelpazemizde birbirinden farklı çalışmalara yer veriyoruz. Bu kapsamda “konu testleri, yörünge soru bankaları, branş denemeleri, ritim son tur serisi ve kurumsal denemeler” gibi farklı yayınlarla karşınıza çıkıyoruz.

“İşleyen Zeka Yayınları”nın size en uygun ürününü seçerek sizler de başarıya emin adımlarla koşabilirsiniz. Başarı dileklerimizle...

S. AKGÜL
Yayın Koordinatörü

İçindekiler

1. Ünite

BİR KAHRAMAN DOĞUYOR

Uyanan Avrupa ve Sarsılan Osmanlı	9
Mavi Gözlü Çocuk: Mustafa.....	13
Buhranlar Büyük Kahramanlar Doğurur	17
Adım Adım Liderliğe	21
Uygulama	25
Ünite Değerlendirme.....	27

2. Ünite

MİLLÎ UYANIŞ: BAĞIMSIZLIK YOLUNDA ATILAN ADIMLAR

I. Dünya Savaşı'na Yol Açan Gelişmeler.....	33
Osmanlı Devleti'nin Son Savaşı: I. Dünya Savaşı.....	33
İşgal Yıllarında Anadolu	39
Cemiyetler ve Kuva-yı Millîye	43
İstiklal Yolculuğu.....	47
Bir Milletın Yemini: Misakımillî	53
Egemenlik Milletindir.....	53
Büyük Millet Meclisine Karşı Çıkan Ayaklanmalar.....	57
Geçersiz Bir Antlaşma: Sevr Antlaşması.....	59
Uygulama	61
Ünite Değerlendirme.....	63

3. Ünite

MİLLÎ BİR DESTAN: YA İSTİKLAL YA ÖLÜM!

Doğu ve Güney Cepheleri	73
Batı Cephesi	77
Maarif Kongresi	83
Millî Mücadele, Millî Seferberlik: Tekâlif-i Millîye	85
Direnışten Diriliş: Sakarya'dan Büyük Taarruz'a	87
Türkiye'nin Tapu Senedi: Lozan Antlaşması	91
Sanat ve Edebiyat Eserlerinde Millî Mücadele	95
Uygulama	97
Ünite Değerlendirme.....	99

4. Ünite

ATATÜRKÇÜLÜK VE ÇAĞDAŞLAŞAN TÜRKİYE

Atatürk İlkeleri.....	109
Siyasi Alandaki Gelişmeler.....	115
Hukuk Alanındaki Gelişmeler	121
Eğitim ve Kültür Alanındaki Gelişmeler	125
Toplumsal Alandaki Gelişmeler	129
Ekonomi Alanındaki Gelişmeler.....	133
Sağlık Alanındaki Gelişmeler	137
İlelebet Cumhuriyet.....	137
Atatürk İlke ve İnkılaplarının Temel Esasları	141
Uygulama	143
Ünite Değerlendirme.....	145

İçindekiler

5. Ünite

DEMOKRATİKLEŞME ÇABALARI

Demokratikleşme Yolunda Atılan Adımlar	151
Mustafa Kemal'e Suikast Girişimi	155
Türkiye Cumhuriyeti'ne Yönelik Tehditler	159
Uygulama	163
Ünite Değerlendirme	165

6. Ünite

ATATÜRK DÖNEMİ TÜRK DIŞ POLİTİKASI

Türk Dış Politikasının Temel İlkeleri	169
Dış Politikada Yaşanan Gelişmeler	173
Misakımillî'nin Son Zaferi: Hatay	179
Uygulama	183
Ünite Değerlendirme	185

7. Ünite

ATATÜRK'ÜN ÖLÜMÜ VE SONRASI

Atatürk'ün Vefatı ve Yankıları	191
İnsan Eserleriyle Yaşar	195
Yeniden Sarsılan Dünya	195
II. Dünya Savaşı'nın Türkiye'ye Etkileri	197
Demokrasi Yolunda Güçlü Adımlar	199
Uygulama	201
Ünite Değerlendirme	203

Denemeler	207
Cevap Anahtarı	235

YÖRÜNGE

BİR KAHRAMAN DOĞUYOR

Uyanan Avrupa ve Sarsılan Osmanlı

Mavi Gözlü Çocuk: Mustafa

Buhranlar Büyük Kahramanlar Doğurur

Adım Adım Liderliğe

1. Ünite

KENDİMİ DEĞERLENDİRİYORUM

	DOĞRU SAYISI	YANLIŞ SAYISI	NET SAYISI
1. Test			
2. Test			
3. Test			
4. Test			
5. Test			
6. Test			
7. Test			
8. Test			
Ünite Değerlendirme-1			
Ünite Değerlendirme-2			

XX. yüzyılda	
Fransız İhtilali'nin milliyetçilik yönünden etkisi	Sanayi İnkılabı ile sömürgecilik anlayışının etkisi
Çok uluslu milletler, Avrupalı devletlerin kışkırtmasıyla bağımsızlık için isyana kalkıştılar.	Ham madde ve pazar ihtiyacının artmasına bağlı olarak Osmanlı Devleti'nin, Avrupalı devletlerin açık pazarı hâline gelmesine yol açmıştır.

Yukarıdaki bilgilerin Osmanlı Devleti'nde yol açtığı ortak sonuç hangisidir?

- A) Kapitülasyonların herkese açık olması
 B) Milliyetçilik akımıyla demokratikleşme faaliyetlerinin artması
 C) Borçlar İdaresinin kurulması
 D) Osmanlı ekonomisinin ve toprak bütünlüğünün tehlikeye girmesi
2. Yeni buluşların üretime uygulanması ile üretimde insan ve hayvan gücünün yerini makineler almaya başladı. Makineleşme ilk olarak İngiltere'de dokumacılık alanında uygulandı. 1784'te James Watt'ın buluşuyla buhar gücünün bütün makinelere uygulanabilir olması yeni bir dönemin başlangıcı oldu. Makineleşme ve diğer teknik gelişmeler, 18. yüzyıl sonlarına gelindiğinde İngiltere'ye diğer ülkeler karşısında büyük bir üstünlük kazandırdı.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi Sanayi İnkılabı sonrası İngiltere'nin diğer ülkelere karşı kazandığı bir üstünlük olamaz?

- A) Dünyanın en büyük sömürge gücüne dönüşmesi
 B) Şehirleşme oranının artması
 C) Silahlanma yarışında öne geçmesi
 D) Üretim gücünün artması

Osmanlıcılık	Osmanlı Devleti, birçok sorun karşısında topraklarını korumak istiyordu. Bunun için bazı aydınlar dağılmaktan kurtulmanın yollarını aradılar ve fikir akımlarını ortaya attılar.	Türkçülük
İslamcılık		Batıcılık

Yukarıdaki diyagramda verilen fikir akımlarının Osmanlı Devleti'nde,

- I. devleti dağılmaktan kurtarmak,
 II. toprak bütünlüğünü sağlamak,
 III. ülkeyi çağdaş medeniyet seviyesine çıkarmak,
 IV. ülkede rejim değişikliği yapmak

amaçlarından hangilerini sağlamaya çalıştığı söylenemez?

- A) Yalnız IV.   B) I ve II.   C) III ve IV.   D) I, II ve III.

Notların

- Osmanlı Devleti XIX. yüzyılda Avrupa'daki gelişmelerin etkisinde kalmıştır.
- Fransız İhtilali sonucunda milliyetçilik akımının yanı sıra özgürlük, adalet, eşitlik gibi kavramlar ortaya çıkmıştır.
- Milliyetçilik akımının etkisiyle azınlıklar ayaklanma çıkartmıştır. Bu ayaklanmalara karşı Osmanlıda Osmanlıcılık, Batıcılık, İslamcılık, Türkçülük gibi fikir akımları ortaya çıkmıştır.
- Avrupa'daki siyasi ve sosyal gelişmeler, Osmanlıda Tanzimat Fermanı ve Meşrutiyet gibi demokratikleşme hareketlerinin ortaya çıkmasına neden olmuştur.

4. Tanzimat Fermanı'nın başlıca esasları aşağıda verilmiştir:

- Bütün halkın ırz, namus, can ve malı devlet garantisinde bulunacak.
- Mahkemeler açık olacak ve hiç kimse yargılanmadan cezalandırılmayacak.
- Herkes mal sahibi olup, miras bırakabilecektir.

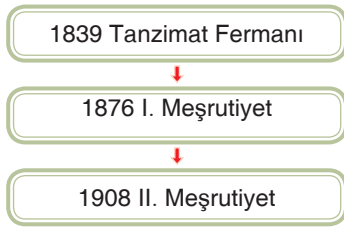
Bu bilgilere göre Osmanlı Devleti ile ilgili olarak,

- Kanunun üstünlüğü ilkesi benimsenmiştir.
- Bütün halka eşit haklar tanınmıştır.
- Mal ve mülk güvenliği sağlanmıştır.
- Halk, devlet yönetimine katılabiliştir.

durumlarından hangileri çıkarılamaz?

- A) Yalnız IV.   B) I ve II.
C) I, III ve IV.   D) II, III ve IV.

5.

Yukarıdaki diyagramda Osmanlı Devleti'nde yaşanan bazı gelişmeler verilmiştir.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi bu gelişmeler ile ulaşılmak istenen bir hedef olamaz?

- Osmanlı tebaasında bulunanlara seçme ve seçilme hakkı tanımak
- Gayrimüslimlere de bazı haklar vererek isyan etmelerine engel olmak
- Hilafet ve saltanatın otoritesini artırmak
- Adalet, özgürlük ve eşitlik haklarını genişletmek

6. Sanayisini yeni tekniklerle güçlendirip çağa uygun hâle getiremeyen ve Avrupa ile rekabet edemeyen Osmanlı Devleti'nde yerli sanayi gelişemedi. Osmanlı Devleti kalabalık nüfusu, yer altı ve yer üstü kaynaklarıyla Avrupalı devletler için iyi bir ham madde ve pazar kaynağı olarak görüldü. Kapitülasyonlar nedeniyle pazarlarını Avrupa mallarına karşı koruyamadı. Osmanlı Devleti, bir süre sonra Batılı devletlerden borç almak zorunda kaldı. Verimli kullanılamayan bu borçlar ve borçların faizleri ödene-meyince; 1881'de "Düyun-u Umumiye İdaresi" adını taşıyan kuruluş oluşturuldu. Osmanlı Devleti'nin gelirlerinin büyük kısmı, yabancıların alacakları nedeniyle bu kuruluşun denetimine verildi.

Osmanlı Devleti'nde yaşanan gelişmelere bakıldığında,

- Avrupa'da Sanayi İnkılabı ile ortaya çıkan gelişmelerin gerisinde kalmıştır.
- Ham madde ve pazar kaynağı görülen Osmanlı toprakları sanayileşen ülkelerin eline geçmiştir.
- Ülkenin sahip olduğu doğal kaynaklar sömürgeci devletlerin dikkatini çekmiştir.
- Yabancı ülkelere verilen ekonomik ve siyasi ayrıcalıklar Osmanlı Devleti'nin egemenlik haklarını kullanmada sorunlar yaşamasına neden olmuştur.

durumlarından hangisinin ortaya çıktığı söylenemez?

- A) I.   B) II.   C) III.   D) IV.

1 ve 2. soruları metne göre yanıtlayınız.

Buhar gücüyle çalışan makineleri yaparak sanayimizi geliştirdik. Buharlı gemilerimiz sayesinde denizlerde aldığımız mesafeyle de dünya ticaretini ele geçirdik. Uzun yıllar boyunca Osmanlı Devleti'nin toprak bütünlüğünün korunması taraftarı bir politika izledik. Osmanlı Devleti, hem gelişen sanayimiz için ucuz ham madde kaynağı hem de mamul ürünlerimiz için de karlı bir pazar oldu. Orta Doğu'nun zengin petrol yatakları ekonomimiz için çok önemli. Bu nedenle Almanya'nın Osmanlılarla iyi ilişkiler kurması karşısında dikkatli olmalıyız. 19. yüzyılın sonlarından itibaren bölgedeki çıkarlarımız gereği Osmanlı Devleti'nin toprak bütünlüğü politikasından vazgeçtik. Bağımsızlık hareketlerini destekleyerek Arapları ayaklandırmaya karar verdik.

İngiltere: Kral V. George

1. Bu metne göre İngiltere aşağıdakilerden hangisini amaçlamış olamaz?

- A) Osmanlı toprak bütünlüğünü korumayı
B) Çıkarları için sömürge faaliyetlerinde bulunmayı
C) Osmanlı içindeki ulusları ayaklandırmayı
D) Sanayisi için ham madde arayışına girmeyi

2. Metinde Osmanlı Devleti'nin hangi özelliğine değinilmemiştir?

- A) Jeopolitik konumuna
B) Topraklarının verimliliğine
C) Petrol yataklarına
D) Çok uluslu yapısına

3. Fransız İhtilali'nin sonuçları Osmanlı Devleti üzerinde etkili oldu. İhtilalle birlikte hürriyet, eşitlik, adalet ve milliyetçilik gibi fikirler dünyaya yayıldı. Özellikle milliyetçilik fikri çok uluslu imparatorlukları olumsuz etkiledi. Fransızlar milliyetçilik fikrini "her millete bir devlet" sloganıyla dış politikada bir araç olarak kullandılar. Gittikçe şiddetlenen isyanlar devleti dağılma noktasına getirdi. Devleti dağılmaktan kurtarmak isteyen bazı yönetici ve aydınlar çeşitli fikirler geliştirdi.

Buna göre aşağıdaki tabloda devleti dağılmaktan kurtarmak amacıyla ortaya atılan fikir akımları ve açıklamalarından hangisi yanlıştır?

Fikir Akımı	Açıklaması
A) Osmanlıcılık	Dil, din, ırk ayrımı yapılmaksızın bütün milletleri kapsayacak bir üst kimlik oluşturmaktır.
B) İslamcılık	Müslüman milletler arasında iş birliğini geliştirerek halife etrafında birleştirmeyi amaçlar.
C) Batıcılık	Avrupa'daki gelişmelerin örnek alınarak devletin modernleştirilmesi gerektiğini savunmaktadır.
D) Türkçülük	Devletin bütünlüğünü korumak için dil, ırk ve din farkı gözetilmemeli, herkesin aynı hak ve yetkilere sahip olmasını savunmaktadır.

Notlarım

- Osmanlı Devleti'ni siyasi ve sosyal açıdan kötü gidişten kurtarmak ve devletin dağılmasını engellemek için bazı Osmanlı aydınları fikir akımlarını (Osmanlıcılık, İslamcılık, Türkçülük, Batıcılık) ortaya çıkarmışlardır.

4. Osmanlı Devleti'nde XIX. yüzyılda Avrupalı devletlerden yüksek faizle borç alınarak giderler karşılanmaya çalışıldı. İlk kez Kırım Savaşı sırasında alınan borçlar büyük oranda israf edildi. Devlet, otuz yıl içinde borçlarının faizini dahi ödeyemez hâle gelerek iflas etti. Bunun üzerine alacaklı devletler Osmanlı yönetiminin çağrısıyla bir araya gelerek Düyûn-u Umûmiye adında uluslararası bir teşkilat kurdular (1881). Osmanlı gelir kaynaklarının büyük bir kısmına el koyan bu teşkilat, vergileri topluyor ve alacaklı devletler arasında paylaşıyordu. Osmanlı Devleti kapitülasyonlar ve Düyûn-u Umûmiyenin etkisiyle ülke genelinde birçok konuda zarar görmüştür.

Bu bilgilere göre Düyûn-u Umûmiye Osmanlı Devleti'nde,

- I. ülke genelinde ekonomik sıkıntıların yaşanması,
- II. ekonomik bağımsızlığın zarar görmesi,
- III. uluslararası etki alanının genişlemesi

durumlarından hangilerinin ortaya çıkmasına neden olmuştur?

- A) Yalnız I.   B) I ve II.
C) II ve III.   D) I, II ve III.

5. Fransız İhtilali'nin Osmanlıya milliyetçilik, hürriyet, eşitlik, adalet, özgürlük ve demokrasi gibi etkileri olmuştur. Fransız İhtilali ile ortaya çıkan milliyetçilik akımı, çok uluslu yapıya sahip olan Osmanlı Devleti'ni olumsuz etkilemiştir. Ancak ihtilal ile yayılan fikirlerin, siyasi alanda hayata geçirilmesi de demokratik uygulamalara ortam hazırlamıştır.

Bu bilgilerden hareketle,

- I. Fransız İhtilali'nin, Osmanlı Devleti'ni farklı alanlarda etkilemiştir.
- II. Osmanlı Devleti'nin etnik çeşitliliği zedelenmiştir.
- III. Osmanlı Devleti milliyetçilik akımına karşı önlemler almıştır.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I.   B) Yalnız II.
C) I ve II.   D) I, II ve III.

6. XIX. yüzyılda Osmanlı Devleti açısından yaşanan birçok değişim XX. yüzyıla da etki etmiştir. Mutlakiyet yönetiminden meşrutiyete geçilmiş padişahın yanında İttihat ve Terakki Fırkası da yönetimde etkili olmuştur. Milliyetçilik akımının etkisiyle ayaklanan milletlerle uğraşan yöneticiler, diğer taraftan Avrupalı devletlerin iç işlerine karışmalarını engellemeye çalışmıştır. Ancak uygulanan politikalar sorunlara çözüm bulamamıştır. Osmanlı ekonomisinin çok kötü durumda olması nedeniyle dış borçların ödenmesi için Düyûn-u Umumiye İdaresi kurulmuş ve alacaklı devletler Osmanlı Devletinin gelir kaynaklarına el koymuştur.

Bu bilgilere göre Osmanlı Devleti ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) XX. yüzyıl Osmanlı Devleti için siyasi ve ekonomik açıdan sıkıntılı bir dönem olmuştur.
B) Avrupalı devletler, Osmanlı'nın parçalanmasını hızlandırmışlardır.
C) Osmanlı Devleti, yürüttüğü siyasi çözümlerle sıkıntılarını büyük ölçüde gidermiştir.
D) Siyasi yönetim, Osmanlı'yı çöküşten kurtarmamıştır.

1. “Manastır Askerî İdadisinde (lise) Fransızcada geri idim. Öğretmen benimle çok ilgilenmiyor sadece bana uyarılarda bulunuyordu. Bu uyarılar çok gücüme gitti. İlk ev izni zamanında çözüm aradım. İki, üç ay gizlice Frerler Okulunun özel sınıfına gittim. Böylece okuldakinden daha fazla Fransızca öğrendim. Edebiyata fazla ilgim yoktu. Ömer Naci bizim sınıfa gelmişti. Benden okuyacak kitap istedi. Bütün kitaplarımı gösterdim. Hiçbirini beğenmedi. Kitaplarımı beğenmemesi gücüme gitti. Şiir ve edebiyat diye bir şey olduğunu o zaman öğrendim. Şiir ve edebiyatla ilgilenmeye başladım.”

Mustafa Kemal'in öğrenim hayatına yönelik sözlerine bakılarak onun kişilik özellikleriyle ilgili,

- I. Hırslı ve çalışkan özelliklere sahiptir.
 II. Başarısızlıklara karşı mücadele azmi yüksektir.
 III. Çevresinden etkilenen bir kişidir.

ifadelerinden hangileri söylenebilir?

- A) Yalnız I.   B) I ve II.   C) II ve III.   D) I, II ve III.

2. Çocukluğuma ait anımsadığım ilk olay okula başladığım sırada evimizde yaşananlardır. Annem mahalle mektebine, babam ise çağdaş eğitim veren Şemsî Efendi İlkokuluna gitmemi istiyordu. Babam bu meseleyi kırıncı olmadan halletti. Önce dualarla mahalle mektebine başlamamı sonra da Şemsî Efendi İlkokulunda öğrenime devam etme karar verdiler.

Mustafa Kemal'in anne ve babasının onun eğitimi konusundaki düşünce farklılıkları yaşamaları,

- I. ailede kararları çocukların verdiği,
 II. demokratik bir aile ortamında yetiştiği,
 III. babasının önemli kararları tek başına aldığı,
 IV. annesinin kararlarda en etkili kişi olduğu

durumlarından hangisine kanıt olarak gösterilebilir?

- A) Yalnız I.   B) Yalnız II.   C) II ve III.   D) III ve IV.

3. Manastır Askerî İdadisinde öğrenciyken 1897'de Türk-Yunan Savaşı başlamıştı. Manastır, savaş alanına çok yakındı. Savaşın heyecanı hepimizi sarmıştı. Gençliğimin en heyecanlı günlerini bu sırada yaşamıştım. Yaşımın küçüklüğünü düşünmeden gönüllü olarak savaşa katılmak için sabırsızlanıyordum.

Yukarıda verilenlerden yararlanarak Mustafa Kemal'in kişilik özellikleriyle ilgili hangisine ulaşılabilir?

- A) Vatanseverliğine   B) İyilikseverliğine   C) Barışseverliğine   D) Çok cepheliliğine

Notlarım

- Mustafa Kemal'in çocukluk dönemindeki ve öğrenim hayatındaki yansımalar onun bazı kişisel özelliklerinin ortaya çıkmasını sağlamıştır.

Mustafa Kemal'in;

- çok yönlülüğü,
- kararlılığı,
- vatansever oluşu,
- ileri görüşlülüğü,
- azimliliği,
- liderliği gibi kişisel özellikleri

davranış, düşünce ve hareketlerinin, ayrıca yaşantısının ürünüdür.

4.

“Mahallemizde Binbaşı Kadri Bey adında bir komşumuz oturuyordu. Oğlu Ahmet askerî rüştiyeye devam ediyor ve okul elbiselerini giyyordu. Onu gördükçe ben de böyle elbise giymeye hevesleniyordum. Sonra sokaklarda subaylar görüyordum. Onların derecesine ulaşmak için takip edilmesi gereken yolun askerî rüştiyeye girmek olduğunu anlıyordum. O sırada annem Selânik'e gelmişti. Askerî rüştiyeye girmek istediğimi söyledim. Annem askerlikten pek korkardı. Asker olmama karşı çıktı. Giriş sınavı zamanı gelince ona sezdirmeden sınavı verdim ve askerî rüştiyeye kaydoldum. Böylece bu durumu anneme karşı bir oldubittiye getirerek yapmış oldum.”

(www.atam.gov.tr) (Sadeleştirilerek düzenlenmiştir.)

Mustafa Kemal'in çocukluk yıllarına ait verilen anısından hareketle aşağıdaki sorulardan hangisinin cevabına ulaşamaz?

- A) Mustafa Kemal'in komşusu Binbaşı Kadri Bey'in oğlu hangi okula gitmektedir?
- B) Mustafa Kemal okul hayatı için neden ailesinin sözünü dinlemiştir?
- C) Mustafa Kemal'in askerî elbise giymeyi istemesinde etkili olan olay nedir?
- D) Mustafa Kemal'in annesi Mustafa'nın asker olmasını neden istememektedir?

5.

Mustafa Kemal, Osmanlının Balkan topraklarındaki Selânik'te doğmuştu. İşlek bir limana sahip olan Selânik, Osmanlının Avrupa'yla ticaretinde önemli bir konuma sahipti. Şehir halkı olarak Müslüman, Hristiyanı aynı mahallede yaşıyor, dinî günlerde, cenazelerde, bayramlarda ve düğünlerde acı ve sevinç birlikte paylaşıyordu. Selânik'te pek çok gazete ve dergi yayımlanıyordu. Şehirde yoğun kültürel bir ortam oluşmuştu.

Bu bilgilere göre Mustafa Kemal'in yetiştiği ortamla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?

- A) Ekonomik ve kültürel yönden zengin bir ortamda doğup büyüdüğüne
- B) Osmanlının çöküşünün ilk izlerinin görüldüğü yerde büyüdüğüne
- C) Avrupa kültürünün etkili olmadığı bir ortamda yaşadığına
- D) Çok kültürlü yapının oluşturduğu sorunlardan etkilendiğine

6.

Mustafa Kemal, çocukluk ve gençlik yıllarında pek çok şanssızlık ve olumsuzluk yaşamıştır. Bunlardan bazıları;

- küçük yaşta babasını kaybetmesi,
- geçim sıkıntısı yaşayarak eğitimine ara vermek zorunda kalması,
- askerlik yaşamının çoğunun savaş alanlarında geçmesidir.

O, tüm bu yaşadıklarına rağmen Kurtuluş Savaşı ve Türkiye Cumhuriyeti'nin lideri olarak dünya tarihinin hayranlık uyandıran kişilerinden biri olmuştur.

Bu durum onun aşağıda verilen kişilik özelliklerinden hangisine kanıt olarak gösterilebilir?

- A) İleri görüşlülüğüne
- B) Yeniliklere açık olduğuna
- C) Ailesine bağlılığına
- D) Mücadeleci olduğuna

1. Mustafa Kemal, çok sevdiği askerlik mesleğinde yükselmek için kurmay sınavını kazanması gerektiğini biliyordu ve böylece Harp Akademisine girebilecekti. Sınıf arkadaşı Arif'in "Kurmay subay olamazsan ne yaparsın?" sorusuna karşılık vererek hemen susturmuştu. "Seni bilmiyorum fakat ben muhakkak kurmay subay olacağım." şeklinde cevap vermişti.

Yukarıdaki konuşmaya göre Mustafa Kemal ile ilgili hangi sonuca varılamaz?

- A) Eğitim hayatını askerlik mesleğine göre şekillendirmiştir.
B) Kararlı duruşuyla ideallerini gerçekleştirmeye çalışmıştır.
C) Bulduğu durumdan daha iyisini başarmak için hedef koymuştur.
D) Ülkenin şartlarından dolayı sadece asker olmak için eğitim almıştır.

2. 1800'lü yılların sonlarında Osmanlının şehirleri olan Selânik ve Manastır'da, geleneksel eğitim veren medreselerin yanında modern eğitim veren okullar da mevcuttu. Ayrıca azınlıkların açtıkları çok farklı eğitim anlayışına sahip okullar da vardı. Bu durum aynı coğrafyada doğup büyüyen nesillerde farklı kültür birikimine neden olmaktadır.

Buna göre,

- I. Eğitim görenler arasında farklı fikir ve düşünceler hakim olmuştur.
II. Ülkede etnik unsurlara eğitim olanağı verilmiştir.
III. Ülkede ortak anlayışa sahip bir eğitim politikası hakim olmuştur.
IV. Birbirinden ayrı birçok okul aynı anda hizmet vermiştir.

Yorumlarından hangileri Osmanlının eğitim sistemi için söylenemez?

- A) Yalnız III. B) I ve II.
C) II ve III. D) III ve IV.

3. Mustafa Kemal, Harp Okulunu başarıyla bitirerek Harp Akademisine kayıt yaptırdı. O yıllarda Osmanlı yönetimi çöküntü içindeydi. Kötüye gidiş önlenemiyor, dünyadaki ve ülkedeki yeni sorunlar bu durumu daha da ağırlaştırıyordu. Onun çocukluk ve gençliğinin geçtiği yerler devletin sıkıntılarının en çok hissedildiği Selânik, Manastır ve İstanbul'du.

Bu ortamda yurdunu seven bir genç olarak Mustafa Kemal'in öncelikli düşüncesi aşağıdakilerden hangisi olabilir?

- A) Avrupalı devletlerden daha fazla yardım almak
B) Sadece derslerini düşünüp öğrenimini başarıyla tamamlamak
C) Başarısız yöneticileri görevden alarak yargılamak
D) Ülkeyi, içine düşülen durumdan kurtarmak için çareler aramak

4. Mustafa Kemal'in öğrencilik yaşamı önce Mahalle Mektebi'nde başladı. Daha çok dinî eğitim veren bu okulda, geleneksel bir anlayış vardı. Daha sonra babasının isteğiyle Mustafa Kemal, modern yöntemlerle eğitim veren Şemsî Efendi İlkokulunda eğitimine devam etti.

Yukarıda anlatılanlara göre Mustafa Kemal'in eğitim yaşamı ile ilgili olarak aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

- A) Okul yaşamına girmeye istekli değildi.
B) Farklı şehirlerde öğrenimini sürdürdü.
C) Farklı anlayışta eğitim veren okullarda okudu.
D) Eğlenceli bir öğrenim yaşamı oldu.

Noitların

- Mustafa Kemal, öğrenim hayatına önce sivil okullarda sonra askerî okullarda devam etmiştir.
- Mustafa Kemal'in askerlik mesleğini seçmesinde çevresel faktörler de etkili olmuştur.
- Mustafa Kemal okula başladığı dönemlerde ailede fikir ayrılıkları oluşsa da eğitim hayatını askerlik mesleğine göre şekillendirmiştir.

5.

Mustafa Kemal Manastır Askeri İdadisinde iken Yunanların zulmü ve isyanları üzerine Yunan harbi patlak verdi (1897). Manastır'da da seferberlik ilan edilmişti. Davullar, zurnalar çalınıyor, önlerinde Türk bayrağı gençler akın akın askere gidiyor, gönüllülerin katılması ile gittikçe büyük bir insan kalabalığı Manastır sokaklarından taşıyordu. Mustafa Kemal bu manzaraya alakasız kalamadı. İçinde kendini iten bir his vardı. O da orduya gönüllü yazılmak, cepheye gitmek istiyordu. Akın akın Manastırdan geçen taburları gördükçe talebelerin içi içine sığmıyordu. Aralarında bir kaynaşma başlamıştı. Bu hali sezen mektep idaresi tedbirler almıştı. Mustafa Kemal, bir arkadaşı ile birlikte bir gece yarısı mektepten kaçtı. Yunanlarla harp edecekti.

Bu metinden hareketle Mustafa Kemal'in Yunan Savaşı sırasındaki tavrı ile ilgili,

- I. Vatansızlık duygularıyla hareket etmiştir.
- II. Eğitim hayatını riske atmıştır.
- III. Savaşa katılma konusunda kararlı bir duruş sergilemiştir.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I.   B) I ve II.   C) I ve III.   D) I, II ve III.

6.

"---- kurmay sınıflarına geçtik. Derslere çok iyi çalışıyordum. Bu dönemde bende ve bazı arkadaşlarımda yeni düşünceler açığa çıktı. Ülkenin yönetiminde ve siyasetinde boşluklar olduğunu keşfetmeye başladık. Binlerce kişiden oluşan Harp Okulu öğrencisine bu keşfimizi anlatma isteğine kapıldık. Okulun öğrencileri arasında okunmak üzere el yazısıyla hazırladığımız bir gazete kurduk..."

Mustafa Kemal'in Harp Okulu yıllarında kendi ağzından anlatmış olduğu düşüncelerinden çıkarılabilecek en genel yargı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Mustafa Kemal idealist ve kararlı duruşuyla devletin içindeki durumunu görmüş ve faaliyetlerde bulunmuştur.
- B) Hürriyet fikirlerini arkadaşları ve okuduğu kitaplardan almıştır.
- C) Devleti kurtaracak fikirleriyle tek başına hareket etmiştir.
- D) Çıkarıldığı gazete ve dergileriyle bütün dünyayı derinden sarsmıştır.

7.

Şemsî Efendi İlkokulunu bitiren Mustafa Kemal, annesinin ısrarıyla daha çok memur yetiştirilen Mülkiye Rüştiyesine kaydoldu. Bir süre bu okula devam eden Mustafa Kemal, bir akrabasının yardımıyla gizlice askerî rüştiye sınavlarına girdi. Sınavı kazandı ve kaydını bu okula yaptırdı.

Buna göre Mustafa Kemal'in okul değiştirmesiyle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Askerlik mesleğine yönelmiştir.
- B) Mülkiye rüştiyesine kendi isteğiyle kaydolmuştur.
- C) Bir zorunluluk nedeniyle mülkiye rüştiyesinden ayrılmıştır.
- D) Annesiyle okul eğitimi konusunda aynı fikirdedir.

1.

Mustafa Kemal'in Eğitim Hayatı	
Mahalle Mektebi: Annesinin isteği ile gittiği, geleneksel eğitimin verildiği okuldur.	Manastır Askerî İdadî: Osmanlı Devleti'nin farklı şehirlerinden ve toplumsal kesimlerinden gelen öğrencilerle tanıştı. Bazı arkadaşları ve öğretmenlerinin etkisiyle yeni düşünceler ve fikirleri tanıma fırsatı buldu. Ömer Naci sayesinde edebiyata ve hitabet sanatına ilgi duydu, Namık Kemal ve Tevfik Fikret'in eserlerini okudu. Özellikle Namık Kemal'in eserlerindeki vatan sevgisi ve hürriyet düşüncesinden çok etkilendi. Ali Fethi aracılığıyla Fransız aydınları J.J. Rousseau, Voltaire ve Montesquieu'nun eserlerini okumaya başladı. Böylece milliyetçilik, eşitlik, özgürlük ve ulusal egemenlik kavramlarıyla tanıştı.
Şemsi Efendi Okulu: Yeni açılan ve eğitimde yeni yöntemleri kullanan bir okuldur. Bu okula gitmesinde babasının isteği etkili olmuştur. Mustafa Kemal'in ilk eğitim döneminde, Şemsi Efendi gibi pedagojik ilkeleri bilen ve uygulayan bir öğretmenle karşılaşmış olması yenilikçi, özgürlükçü olmasında, okuma sevgisi ve araştırmacılığının gelişmesinde etkili olmuştur.	İstanbul Harp Okulu: Harp Okulunda Mustafa Kemal, bir yandan derslerine çalışmakta diğer yandan da devletin ve milletin içine düştüğü sorunları düşünmekteydi. Harp Okulunda kısa sürede birçok arkadaş edindi. Hayatının ilerleyen dönemlerinde de birlikte olacağı arkadaşları ile Avrupa'da yayımlanan basın yayın organlarını takip ederek ülke ve dünya sorunlarıyla yakından ilgileniyordu.
Selanik Mülkiye Rüştiyesi: Babasının ölümü nedeniyle ara vermek zorunda kaldığı eğitim hayatı Mülkiye Rüştiye'ye kaydolmasıyla yeniden başladı.	İstanbul Harp Akademisi: Mustafa Kemal, Harp Akademisinde, vatan savunması konusundaki derslerle de çok yakından ilgileniyordu. İleride bir komutan olduğunda bilmesi gereken konularda durmadan araştırmalar yapıyordu. Harp Akademisinde ülke sorunları ile ilgilenmesi, düşüncelerini cesaretle söylemesi nedeniyle aydın ve inkılapçı bir subay olarak tanındı. Harp Akademisinden kurmay yüzbaşı rütbesiyle beşincilikle mezun oldu.
Selanik Askerî Rüştiyesi: Mahallesinde gördüğü üniformalı askeri okul öğrencileri ve subaylar askerlik mesleğini seçmesinde önemli bir etken olmuştur. Selanik Askerî Rüştiyesi genellikle aydın öğretmenlerin ders verdiği, öğretim kalitesi ve disipliniyle bilinen bir okuldu. Derslerindeki başarı ve zekâsıyla Mustafa Kemal, kısa sürede öğretmenlerinin dikkatini çekti. Sınıf çavuşluğu ve müzakerecilik gibi önemli görevlere seçildi.	

Mustafa Kemal'in eğitim hayatı ile ilgili aşağıda bazı bilgiler verilmiştir.

I.	Osmanlı Devleti'nde farklı eğitim yaklaşımları taşıyan okullar bulunmaktadır.
II.	Mustafa Kemal'in askeri okulları seçmesinde yaşadığı sosyal ortam etkili olmuştur.
III.	Mustafa Kemal, Manastır Askerî İdadisi yıllarında Osmanlı toplum yapısını yakından tanıma fırsatı bulmuştur.
IV.	Mustafa Kemal'in, Harp Akademisinde almış olduğu eğitim gelecekte iyi bir komutan olmasında etkili olmuştur.
V.	Osmanlı eğitim sistemi içerisinde yer alan askeri okullar diğer okullara göre eğitim kalitesi yönünden daha üstündür.

Buna göre verilen bilgilerden kaç tanesi doğrudur?

- A) 2   B) 3   C) 4   D) 5

Notlarım

- Mustafa Kemal'in fikir hayatı, eğitim gördüğü okullarda fikir hayatına etki eden öğretmen ve arkadaşlarla karşılaşması sonucunda dönemin şartlarına göre farklı yönlerde kendini geliştirmeye çalışmıştır.
- Okuduğu kitaplardan vatan ve millet sevgisine ilgisi artmıştır. Milliyetçilik fikrine tarih ve edebiyat gibi unsurlara merakı artmıştır.

1. Atatürk'ün fikir yapısında etkili olan hususlardan birisi de okuduğu kitaplardır. Öğrencilik yıllarından başlayarak gelişen ve zamanla bir tutku hâline gelen okuma sevgisi, yaşamının her döneminde onu etkilemiştir. Atatürk, askerlikten tarihe, dilden uygarlıklara, sosyolojiden psikolojiye, felsefeden ekonomiye kadar birçok alanda kitap okumuştur.

Verilen bilgiye bakılarak Mustafa Kemal ile ilgili,

- I. Okuduğu kitaplar düşünce yapısında etkili olmuştur.
- II. Farklı alanlarda kendisini geliştirme çabasında olmuştur.
- III. Okumaya büyük önem ve değer vermiştir.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I.   B) I ve II.
C) II ve III.   D) I, II ve III.

2. Mustafa Kemal'in doğduğu, ilkokul ile ortaokul yıllarının geçtiği Selânik siyasi, ekonomik ve kültürel açıdan çevre ülkelerden çok fazla etkilenen bir bölgede idi. Büyük devletlerin yayılma alanı olan ve nüfuz alanlarının çok etkilediği Selânik şehri aynı zamanda Balkan milletlerinin Osmanlıya karşı ayaklanmalarına da merkezlik yapmıştı.

Verilen bilgilere bakılarak,

- I. Mustafa Kemal çocukluk yıllarında etkileneceği birçok olayla karşı karşıya kalmıştır.
- II. Çocukluk yıllarının geçtiği Selânik şehrinin yapısı Mustafa Kemal üzerinde etkiler oluşturmuştur.
- III. Mustafa Kemal çocukluk yıllarını yabancı ülkelerin topraklarında geçirmiştir.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I.   B) I ve II.
C) II ve III.   D) I, II ve III.

3. Atatürk'ün fikir hayatının oluşmasında, doğup büyüdüğü ortam, yaşadığı olaylar, millî sorunlar ve okuduğu kitaplar etkili olmuştur.

Buna göre Atatürk'ün,

- I. ülkenin içinde bulunduğu ortam,
- II. hayatının geçtiği çevre,
- III. başka ülkelerin düşünceleri

durumlarının hangilerinden etkilendiği söylenebilir?

- A) Yalnız I.   B) I ve II.
C) II ve III.   D) I, II ve III.

4. Atatürk'ün çocukluk ve gençlik dönemi de dahil olmak üzere bütün yaşantısı boyunca dünyada yoğun tarihsel olaylar yaşanmaktaydı. Bu tarihsel sürece paralel gelişen felsefi akımlar, ideolojik yaklaşımlar da büyük bir gelişme içerisindeydi. Atatürkçü düşünce sisteminin oluşmasında bütün bu faktörler etkili olmuştur.

Verilen bilgilerde Atatürk üzerinde etkili olan aşağıdaki durumlardan hangisinden bahsedilmiştir?

- A) Edebi eserlerden
B) Uluslararası gelişmelerden
C) Ekonomik sıkıntılardan
D) Ailesinden

Notlarım

- Mustafa Kemal'in öğrenimini farklı şehirlerde görmesi, çeşitli kültür ve olaylarla karşılaşmasını sağlamıştır.
- Mustafa Kemal'in okullarda hocalarından ve arkadaşlarından etkilenmesi de ufkunu açmıştır.
- Yabancı ve Türk düşünce adamlarının eserlerini incelemesi hayatının şekillenmesine katkı sağlamıştır.

